

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at etablere et politisk uafhængigt råd på råstofområdet. Rådet skal udarbejde anbefalinger om investorers validitet og investeringsplaner i råstofindustrien, tilvejebringe information om et givent projekts validitet samt medvirke til at fremme, at konkrete råstofprojekter medfører en langsigtet og bæredygtig samfundsudvikling. Rådet skal udarbejde anbefalinger til Naalakkersuisut og offentligheden herom.

(Medlemmer af Inatsisartut, Naaja H. Nathanielsen og Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

1. behandling

På vegne af Naalakkersuisut takker jeg forslagsstillerne for forslaget om etablering af et politisk uafhængigt råd. Et råd, der skal komme med anbefalinger m.v. i forhold til konkrete råstofprojekter.

Hvis forslaget bliver gennemført, forestiller forslagsstillerne sig, at det uafhængige råd skal gennemgå de enkelte råstofprojekters og investorers validitet og investeringsplaner. Derudover skal rådet oplyse offentligheden om deres viden og fremme en udvikling, der sikrer, at konkrete råstofprojekter medfører en langsigtet og bæredygtig samfundsudvikling.

Naalakkersuisut bemærker, at forslaget i sit indhold stort set er identisk med et beslutningsforslag fra de samme medlemmer af Inatsisartut, som blev fremsat til forårssamlingen i 2014 og som blev forkastet i Inatsisartut. Den væsentligste forskel på sidste forårs punkt 154 og dette forårs punkt 137 er, at sidste forår skulle Naalakkersuisut pålægges at lave en redegørelse om etablering af rådet. I år skal Naalakkersuisut efter beslutningsforslaget pålægges at etablere rådet, endda uden først at overveje fordele og ulemper.

Jeg kan som indledning til min besvarelse oplyse, at vi i Naalakkersuisut har samme indstilling til forslaget, som blev tilkendegivet af det daværende Naalakkersuisut og flertallet i Inatsisartut, da Inatsisartut forkastede forslaget.

Det er Naalakkersuisuts holdning, at den gældende råstofpolitik, herunder lovgivningen og organiseringen på råstofområdet, netop har som et af de væsentligste mål at tilsikre, at alle konkrete råstofprojekter bidrager til en langsigtet og bæredygtig samfundsudvikling. Det

gælder såvel i vores krav om miljømæssig og samfundsmæssig bæredygtighed som til krav om holdbare lønsomhedsstudier, krav om lokale IBA-aftaler, krav om offentlig høring og ikke mindst: inddragelse af civilsamfundet i projekternes tilblivelse.

Hvis forslaget nyder fremme, vil det betyde, at et sådant råd vil dække et område, som i forvejen allerede er dækket, dog med en markant forskel. I dag er det Naalackersuisut, der varetager råstofområdet med det dertil hørende ansvar og forpligtelser. Det samme ansvar og forpligtelser vil et råd, som forslagsstillerne forslår, ikke være omfattet af. Og det vil efter Naalackersuisuts opfattelse være stærkt uheldigt.

Derudover stiller Naalackersuisut sig eksempelvis tvivlende overfor, hvorvidt selskaberne vil være trygge ved at aflevere fortrolige og kommercielle selskabsoplysninger til et sådant råd. Ydermere er der også spørgsmålet om, at etablering af et politisk uafhængigt råd vil bryde med væsentlige, grundlæggende principper i råstofloven.

Råstofloven og retsbeskyttelsen af den enkelte indehaver af en tilladelse bygger på det princip, at et selskab med en efterforskningstilladelse har ret til at få meddelt en udnyttelsesrettighed, hvis selskabet opfylder lovgivningens krav.

I forlængelse af dette er det relevant at stille sig selv det spørgsmål, hvilket selskab der vil gennemføre ti års efterforskning, anvende flere hundrede millioner kroner til geologiske og geofysiske undersøgelser, bore tusindvis af meter, hvis man ikke har et retskrav på en udnyttelsestilladelse, selv om lovgivningens krav i øvrigt er opfyldt? Naalackersuisut kan ikke forestille sig det og Naalackersuisut ønsker ikke at medvirke til en sådan retstilstand.

Derudover indeholder råstofloven et princip om, at der skal ske en samlet og integreret myndighedsbehandling. Det er Naalackersuisuts klare vurdering, hvis forslaget bliver realiseret, at man delvis vil flytte kompetence fra Naalackersuisut over til et selvstændigt og uafhængigt råd, uden at ansvaret følger med. I forhold til principperne i selvstyrelovens § 1 og grundlæggende demokratiske principper og regler om magtfordeling og fordeling af politisk ansvar og politisk kompetence, finder Naalackersuisut dette meget betænkeligt.

Naalackersuisut lægger vægt på, at råstofindustrien sikres stabile og kendte rammevilkår og et betryggende retsgrundlag for deres investeringer, for at medvirke til at råstofområdet kan være med til at skabe indtægter, arbejdspladser og en kompetenceløft for befolkningen og erhvervslivet. Det fremsatte beslutningsforslag vil derimod skabe øget usikkerhed, uden en egentlig samfundsmæssig gevinst.

Det fremgår af koalitionsaftalen bag Naalackersuisut at vi ønsker at etablere et internationalt hold af eksperter, der skal være det rådgivende organ i råstofsektoren. Det har naturligvis ikke været hensigten i koalitionen at dette skulle være et nyt organ i sagsbehandlingen.

Naalakkersuisut ønsker derimod at få tilknyttet et internationalt hold af eksperter, der kommer med rådgivning og anbefalinger på det politiske og strategiske niveau til, hvorledes vi kan øge råstofindustriens interesse i at efterforske og investere i vores land.

I relation til forslag vil det være relevant at oplyse, at der allerede er afsat en million kroner til tilvejebringelse af uafhængige informationer inden for råstofområdet, efter den seneste ændring af råstofloven. Formålet er, at uafhængige organisationer og personer kan søges midler til politisk uafhængige analyser af konkrete råstofprojekter i forhold til miljøspørgsmål, økonomi eller samfundsmæssig bæredygtighed. Dette rummer en konkret mulighed for at tilvejebringe uafhængig information og rådgivning til debatten om de enkelte konkrete råstofprojekter.

Naalakkersuisut kan ikke indstille det fremsatte forslag til vedtagelse. Ud fra Naalakkersuisuts vurdering vil forslaget medføre et brud på den grundlæggende retssikkerhed for råstofvirksomhederne og et opgør med den nødvendige stabilitet og troværdighed, der skal ligge til grund for råstofvirksomhedernes investeringer.

Med ovennævnte bemærkninger indstiller Naalakkersuisut beslutningsforslaget til forkastelse.